Súd:	Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka:	B2-10C/266/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1212234785
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Oľga Nižňanská
ECLI:	ECLI:SK:MSBA4:2025:1212234785.19

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Oľgou Nižňanskou, v právnej veci žalobkyne : A. B., nar. XX.X.XXXX, C. XX D. E., občan SR, zastúpená : Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS, s.r.o., Dobšinského 12 v Bratislave, proti žalovanej : Univerzitná nemocnica Bratislava, Pažítkova 4 v Bratislave, IČO : 31 813 861, o náhradu škody na zdraví a ochranu osobnosti, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný doručiť žalobkyni do 7 dní od právoplatnosti rozsudku písomné ospravedlnenie v tomto znení :

„ Univerzitná nemocnica Bratislava sa Vám ospravedlňuje za pochybenie pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti dňa 4.11.2004, ako aj za spôsobenú bolesť, utrpenie, sťažené spoločenské uplatnenie a za zásah do Vášho práva na súkromie.“

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy 200.000 € do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalobkyni sa priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho aj dovolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na súd dňa 17.12.2012 domáhala, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie náhrady za bolesť v sume 9.716 € a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 135.948 € titulom spôsobenej škody na zdraví. Ďalej žiadala, aby jej žalovaná do 7 dní od právoplatnosti rozsudku doručila ospravedlnenie v znení : „ Univerzitná nemocnica Bratislava sa Vám ospravedlňuje za pochybenie pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti dňa 4.11.2004, ako aj za spôsobenú bolesť, utrpenie a sťažené spoločenské uplatnenie a za zásah do Vášho práva na súkromie.“ Napokon žalobkyňa žiadala, aby súd zaviazal žalovanú na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 200.000 € a nahradil jej aj trovy konania a právneho zastúpenia.

2. Žalobkyňa bola dňa 4.11.2004 prijatá ako 35. ročná prvorodička v 40.týždni gravidity na gynekologicko-pôrodnícku kliniku FsNP, pracovisko Kramáre. Pri pôrode bola žalobkyni vykonaná epiziotómia a žalobkyňa utrpela aj pôrodné poranenie – trhlinu hrádze medzi pošvou a konečníkom. Na 6.deň po pôrode došlo u nej k rozpadnutiu šitia hrádze a k vzniku rektoperineálnej fistuly. Žalobkyňa bola prijatá do ústavnej starostlivosti. Dňa 15.11.2004 jej bola v celkovej anestézii realizovaná kolostómia. Dňa 31.1.2005 bola žalobkyňa opäť prijatá do ústavnej starostlivosti za účelom operatívneho zrušenia fistuly. Prepustená bola 11.2.2005. Dňa 12.5.2005 bola žalobkyni realizovaná elektívna oklúzia stómie. Prepustená bola 17.5.2005. Dňa 23.5.2005 bola žalobkyňa opätovne hospitalizovaná pre drobný

perineálny absces. Bola jej zistená recidíva rektovaginoperineálnej fistuly. Operovaná bola 26.6.2005. Dňa 7.6.2005 sa jej fistula obnovila a bola znovu operovaná. Bolo objavené ložisko v pravej ovariálnej oblasti. Prepustená bola 5.7.2005. Dňa 7.10.2005 bola žalobkyni vykonaná operácia – rekonštrukcia zvieračov overlap. Dňa 20.10.2005 bola hospitalizovaná pre ranovú infekciu a dehiscenciu sutury. Prepustená bola 28.10.2005. Dňa 6.7.2006 jej bola vykonaná trasovacia ligatúra a dňa 29.5.2007 oklúzia stómie.

3. Žalobkyňa sa okrem liečby v ústavných zariadeniach neustále podrobovala aj ambulantnej liečbe. Jej manžel podal sťažnosť na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Úrad konštatoval, že zdravotná starostlivosť jej nebola poskytnutá správne a predseda Úradu podal trestné oznámenie. Trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III bol ošetrujúci lekár žalobkyne , ktorý viedol jej pôrod, uznaný za vinného z neposkytnutia dostatočnej zdravotnej starostlivosti. Lekár nedostatočne ošetril popôrodné zranenie žalobkyne, tieto nezapísal do zdravotnej dokumentácie, neinformoval o nich ošetrujúcich lekárov, čo malo za následok nesprávnu zdravotnú starostlivosť. Žalobkyňa utrpela pretrhnutie hrádze tretieho stupňa.

4. Žalobkyňa si nechala vypracovať Znalecký posudok znaleckou organizáciou Inštitút forenzných medicínskych expertíz, s.r.o., vedený pod č. 119/2011 zo dňa 1.12.2011. Podľa neho patrí žalobkyni odškodnenie za bolesť pri celkovom počte 950 bodov vo výške 9.716 €. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len SSÚ) jej pri počte bodov 1.600 patrí v sume 24.608 €. Znalecká organizácia skonštatovala, že u žalobkyne ide o prípad hodný osobitného zreteľa, v ktorom je dôvodné zvýšenie náhrady za SSÚ súdom až o 50%, teda na sumu 36.912 €.

5. Žalobkyňa si dala vypracovať aj ďalší Znalecký posudok č. 96/2012 vo veci hodnotenia SSÚ v oblasti duševných a sexuálnych porúch. Podľa posudku pri počte bodov 4.200 jej patrí náhrada v sume 66.024 €. Súčasne bolo konštatované, že aj v tomto prípade je dôvodné zvýšenie náhrady súdom o 50%, teda na sumu 99.036 €.

6. Žalobkyni bola rozhodnutím Sociálnej poisťovne priznaná najskôr plná invalidita, v roku 2011 bola znížená na 60%.

7. Žalobkyni nebola zo strany žalovanej poskytnutá zdravotná starostlivosť v súlade so zákonom č. 576/2004 Z.z., teda správne. Zásah žalovanej bol objektívne spôsobilý vyvolať jej ujmu na osobnostných právach. U žalobkyne došlo k trvalému a neodstrániteľnému poškodeniu fyzického, psychického a sexuálneho zdravia , bola jej spôsobená ťažká ujma na zdraví. Neoprávnený zásah žalovanej narušil žalobkyni súkromie a spôsobil rozvrat v jej rodinnom živote. Žalobkyňa utrpela ujmu v pracovnom, rodinnom, citovom aj intímnom živote. Je schopná vykonávať iba brigádnické práce v domácom prostredí, keďže v zamestnaní trpela bolesťami a psychickými problémami. Došlo u nej k rozvoju úzkostne-depresívnej poruchy. Zároveň došlo k ťažkému sexuálnemu narušeniu v podobe absencie sexuálneho života. Žalobkyňa užíva psychofarmaká, lieky na vyprázdňovanie a lieky od bolesti. V období ústavného a iného liečenia sa nemohla venovať výchove svojho dieťaťa a bola ukrátená o všetky s materstvom spojené radosti. Ďalšie tehotenstvo žalobkyne je vylúčené. Zároveň sa žalobkyňa musela vzdať akýchkoľvek voľno aktivitových činností (šport, kultúra a iné).

8. V danom prípade je zásah do ochrany jej osobnosti natoľko závažný, že nepostačuje len morálne zadosťučinenie, ale je namieste aj priznanie nemajetkovej ujmy.

9. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila v písomnom podaní doručenom súdu 20.6.2013. namietla, že neboli splnené predpoklady pre jeho zodpovednosť za škodu. Podľa obsahu dôkazov založených žalobkyňou nebola najmä preukázaná existencia protiprávneho konania žalovanej, a teda ani príčinná súvislosť medzi konaním žalovaného a vznikom škody. Z rovnakých dôvodov neboli naplnené ani predpoklady pre náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaná nárok žalobkyne namieta aj z dôvodu jeho premlčania. V danom prípade sa náhrada za bolesť ustálila 11.6.2007, kedy je evidovaná posledná hospitalizácia žalobkyne a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia v prvej polovici roku 2008, kedy zo záznamov proktologickej ambulancie vyplýva, že došlo k ustáleniu jej zdravotného stavu. Už v roku 2005 bol vyhotovený protokol Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pričom najneskôr sa žalobkyňa o tom, kto je za škodu zodpovedný dozvedela z Trestného rozkazu vydaného na

zamestnanca žalovaného. V každom prípade lehota na uplatnenie jednotlivých nárokov uplynula v roku 2011. Žaloba však bola podaná až koncom roka 2012.

10. Žalovaná nesúhlasí so závermi ZP č. 96/2012 o ustálení psychického stavu žalobkyne až od r.2012, nakoľko žalobkyňa bola psychiatricky liečená už v rokoch 2005-2006 a zo záznamov na kontrolnom vyšetrení z r. 2011 vyplýva, že sa jedná o ustálený stav. Žalovaný navrhuje v tomto smere vykonať kontrolné psychiatrické a sexuologické znalecké skúmanie na ustálenosť zdravotného stavu, aby bolo možné určiť začiatok plynutia premlčacej lehoty. Žalovaná taktiež namieta aj premlčanie nároku žalobkyne za zásah do jej osobnostných práv, pretože k zásahu došlo v podstate v tom istom čase ako došlo k vzniku škody, teda bolesti a SSÚ.

11. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovanej k žalobe vyjadrila písomne dňa 15.1.2014. Jej tvrdenia o premlčaní nároku považovala za nesprávne. V Oznámení o výsledku prešetrenia uviedol Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, že zdravotná starostlivosť poskytnutá poškodenej počas pôrodu v čase od 4.11.2004 do 9.11.2004 nekorešponduje a nezodpovedá úrovni platných medicínskych poznatkov. Vo vedení zdravotnej dokumentácie sa vyskytli nedostatky, keď pôrodník F. G. neuviedol rozsah pôrodnej traumy do zdravotnej dokumentácie, nevykonal a neprivolal ani skúsenejšieho kolegu na vykonanie patričného zákroku. Trestným rozkazom OS Bratislava III bol F. G. uznaný za vinného zo zanedbania svojich povinností tým, že neposkytol dostatočnú zdravotnú starostlivosť poškodenej . Predpokladom trestnej zodpovednosti je príčinná súvislosť medzi konaním a následkom, ako obligatórneho znaku objektívnej stránky trestného činu. Civilný súd je týmto rozhodnutím o spáchaní trestného činu viazaný. Zavinenie pôrodníka je konštatované aj v žalobkyňou predložených znaleckých posudkoch. Z nich tiež vyplýva, že jej zdravotný stav bol ustálený až 8.2.2012 nálezom psychiatra F. H.. Čo sa týka vytrpených bolestí, tými trpí žalobkyňa dodnes. Zásah do osobnosti žalobkyne má súvis s možnosťou jej spoločenského uplatnenia. Tento nárok teda tiež nie je premlčaný.

12. Žalovaná na námietke premlčania zotrvala. V písomnom podaní zo dňa 2.4.2014 uviedla, že žalobkyňa sa psychiatricky liečila v r. 2004 a 2005, následne v liečbe nepokračovala. Až v roku 2011 navštívila psychiatra, teda takýto postup nekopíruje prirodzený vývoj.

13. Žalobkyňa poukázala na judikatúru súdov, podľa ktorej sa odškodňovanie bolesti a SSÚ z hľadiska plynutia premlčacej doby odvíja od okamihu, kedy je možné považovať zdravotný stav poškodeného za ustálený. Okolnosť, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu poškodeného je potrebné hodnotiť komplexne, nie zvlášť pre jednotlivé lekárske odbory, na ktoré sa lekárska veda formálne delí. Za deň zistenia škody je tak možné považovať deň, keď je zdravotný stav ustálený, teda vtedy, keď je možné vykonať jeho posúdenie. Náhrada škody na zdraví sa uhrádza jednorazovo, teda tvorí nedeliteľný celok a premlčacia lehota začala plynúť až vtedy, keď sa poškodená žalobkyňa dozvedela o celej škode. Zdravotný stav žalobkyne ohľadom vytrpených bolestí nebolo možné považovať za ustálený len z hľadiska vykonaných chirurgických výkonov, pretože tieto úplne neodstránili následky poškodenia jej zdravia. Žalobkyňa stále trpí neznesiteľnými bolesťami a hrozí jej riziko doživotnej kolostómie. Ďalej žalobkyňa poukázala na to, že námietka premlčania uplatnená žalovaným je aj v rozpore s dobrými mravmi, preto by súd na ňu nemal prihliadať.

14. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom strán sporu, znaleckým dokazovaním a oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov založených v spise.

15. Z Oznámenia o výsledku prešetrenia zo dňa 7.10.2005 Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou adresovanému manželovi žalobkyne vyplýva, že jeho podnet na prešetrenie vo veci poskytnutia zdravotnej starostlivosti jeho manželke v súvislosti s pôrodom prešetril a po preštudovaní zdravotnej dokumentácie, stanovísk dotknutých lekárov a odborných konzultantov uzatvoril ako opodstatnený. Zároveň pre podozrenie zo spáchania trestného činu podal trestné oznámenie na MUDr. Jána Židzika. Podľa zistení dohľadu F. G. neposkytol jeho manželke A. B. správne zdravotnú starostlivosť.

16. Trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III pod č.k. 1T 108/2009 z 8.10.2009, právoplatného 3.11.2009 bol F. I. G., zamestnanec Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave na Limbovej 5 (Kramáre) uznaný za vinného na tom skutkovom základe, že v čase od 4.11.2004 do 5.11.2004 zanedbal svoje povinnosti tým, že neposkytol dostatočnú zdravotnú starostlivosť v zmysle

zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a to tým, že dňa 4.11.2004 po pôrode poškodenej A. B., tejto neposkytol dostatočnú zdravotnú starostlivosť, nakoľko nesprávne a nedostatočne ošetril popôrodné poranenia poškodenej, následne tieto nezapísal do zdravotnej dokumentácie o pôrode a neinformoval o vzniknutých poraneniach a komplikáciách vzniknutých pri pôrode ošetrujúcich lekárov, čo malo za následok nesprávnu popôrodnú starostlivosť a ošetrenie poškodenej Šárky kukolovej, čo viedlo dňa 15.11.2004 k hospitalizácii poškodenej s diagnózou pretrhnutia hrádze tretieho stupňa, čím poškodenej zanedbaním svojej povinnosti spôsobil zranenia s dobou liečenia do 14.6.2005 a teda inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví tým, že porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania.

17. Zo Znaleckého posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia znaleckej organizácie Inštitút forenzných medicínskych expertíz, s.r.o., č. 119/2011 súd zistil hodnotenie za bolesť v sume 9.716 € a hodnotenie za SSÚ v sume 24.608 €, pričom tento odporučil zvýšenie sumy SSÚ až na 50% v súdnom konaní. Navrhnuté zvýšenie náhrady odôvodnil nasledovne :
- postup lekára bol „non lege artis“
- stav poškodenej je nezvratný, nie je tu nádej na zlepšenie
- je tu reálne riziko doživotnej kolostómie
- poškodená je mladá, odchod stolice dosahuje len s pomocou luktulózy
- potrebuje plienky pre problém s udržaním stolice
- je obmedzená v pohlavnom živote
- je vystavená neustálemu stresu
- bola uznaná za invalidnú
- zo zmeny zdravotného stavu je v starostlivosti psychiatra

18. Zo Znaleckého posudku o sťažení spoločenského uplatnenia z hľadiska duševných a sexuálnych porúch znaleckej organizácie Inštitút forenzných medicínskych expertíz, s.r.o., č. 96/2012 súd zistil hodnotenie v sume 66.024 €, pričom znalecký ústav poukázal na to, že ide o prípad hodný mimoriadneho zreteľa.

19. Z ďalšieho Znaleckého úkonu inštitútu forenzných medicínskych expertíz , s.r.o., č. 30/2013 vyplýva záver, že zdravotný stav poškodenej A. B. bolo ku dňu jeho vypracovania (17.3.2013) možné považovať za ustálený pokiaľ sa týka organických následkov po ruptúre hrádze IV.stupňa a jej komplikácií. Zdravotný stav je ustálený dočasne, s možnosťou ďalšieho zhoršenia.

20. Pri výsluchu žalobkyňa uviedla, že v čase pôrodu sa veľmi tešila, chcela si materstvo a rodičovstvo užiť. Bola riadne zamestnaná v spoločnosti Intrum Justitia ako referentka. Vzhľadom na poškodenie jej zdravia namiesto toho, aby si materstvo a rodičovstvo vychutnávala, strávila 3 roky po nemocniciach, kde jej sústavne rekonštruovali poškodenia hrádze, pošvy a konečníka. Dvakrát mala vyvedenú kolostómiu, táto jej hrozí doživotne. Aj teraz má na výber či nosiť plienky, alebo si dať urobiť vývod. V tomto smere sa stále nevie rozhodnúť. Z chirurgického hľadiska už ďalší zákrok nie je možný, už ich tam bolo toľko, že hrozí rozpad tkaniva. Manžel spočiatku veril, že sa to dá do poriadku, zobral si neplatené voľno, potom museli dať dcéru do jaslí v 6-tich mesiacoch. Ona už nemohla vykonávať dovtedajšie zamestnanie, ani nič z toho, čo robila dovtedy. Má neustále bolesti, berie rôzne lieky, je v starostlivosti neurológa i psychiatra. S manželom žijú vedľa seba ako brat a sestra.

21. Právny zástupca žalobkyne sa pridržal žaloby a svojich písomných vyjadrení v celom rozsahu. Dodal, že zdravotný stav žalobkyne sa ustálil až v roku 2012. Z hľadiska tohto určenia nie je rozhodujúce časové, ale vecné hľadisko. Žalobkyňa nemala vedomosť v tom, že by jej zdravotný stav mohol byť ustálený do tej miery, aby si mohla uplatniť náhradu škody. Žalobkyňa je v liečbe neurologickej a proktologickej ambulancie. Trpí bolesťami, užíva lieky, popri tom sa u nej rozvinula aj psychiatrická porucha, ktorá mala za následok, že stratila schopnosť komunikácie s okolím, izolovala sa, nebola schopná chodiť medzi ľudí. Neumožňovalo jej to nosenie zdravotníckych pomôcok (plienky), ako aj neustála potreba hygieny intímnych partií, pričom neustále hrozilo zhoršenie jej zdravotného stavu. Už aj z toho dôvodu nemohla rozmýšľať nad nejakou žalobou, alebo súdom, nakoľko sa nevedela postarať ani o vlastné dieťa a to až do času, keď sa začala psychiatricky liečiť, nakoľko ani sama si v svojom trápení nevedela vyhodnotiť, že je psychicky chorá. K premlčaniu jej nárokov preto nemohlo dôjsť a ak aj došlo, potom je to práve tá modelová situácia, ktorá umožňuje súdu na námietku premlčania neprihliadnuť pre rozpor s dobrými mravmi. Zásah do súkromia žalobkyne bol taký intenzívny, že odôvodňuje priznanie

nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa v dôsledku škodovej udalosti bola ukrátená o možnosť starostlivosti o dieťa, absentuje u nej intímny život, čím sa jej rodinný život znehodnotil. V súčasnosti má priznaný 60% invalidný dôchodok, nie je schopná pracovať v riadnom pracovnom pomere, ale len na základe dohody o vykonaní práce, teda stratila možnosť trvalého pracovného uplatnenia. Jej zdravotný stav jej neumožňuje sa sebarealizovať a vykonávať aktivity či už v športovom, kultúrnom, alebo spoločenskom živote. Zlepšenie zdravotného stavu nie je možné, je možné len jeho zhoršenie.

22. Žalovaná sa pri výsluchu pridržala uplatnenej námietky premlčania. Mala tiež za to, že je potrebné preveriť kauzálnu súvislosť medzi pochybením lekára a následkami, ktoré u žalobkyne nastali a teda preveriť, či by nenastali aj v prípade, ak by nedošlo k pochybeniu lekára. V tomto smere navrhuje vykonať znalecké dokazovanie.

23. Súd vykonal vo veci znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie gynekológia a pôrodníctvo F. E. F. A.. Zo záverov Znaleckého posudku č. 1/2015 vyplýva, že postup lekára pôrodníka bol v rámci popôrodnej starostlivosti „non lege artis“. Z hľadiska gynekológie možno považovať zdravotný stav žalobkyne za ustálený dňa 22.11.2010. Správnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti sa mohlo predísť zdravotným obtiažam žalobkyne.

24. Žalobkyňa podala k posudku písomné vyjadrenie dňa 24.11.2015. Okolnosť, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu je potrebné stanoviť komplexne, nie len z hľadiska gynekologických obtiaží. Navrhla vykonať na ustálenie zdravotného stavu znalecké dokazovanie komplexným posúdením , multiodborovým znaleckým posudkom predovšetkým z odboru gynekológia, chirurgia, neurológia a psychiatria.

25. Žalovaná sa k Znaleckému posudku písomne vyjadrila 5.1.2016. Nesúhlasila so záverom znalca o poskytnutí zdravotnej starostlivosti žalobkyni postupom „non lege artis“. Vyjadrenia znalca sú neurčité a nejasné. Ním uvedené ustálenie zdravotného stavu svedčí vznesenej námietke premlčania. Žalovaná navrhla vykonať kontrolné znalecké dokazovanie.

26. Súd vykonal výsluch znalca MUDr. Miroslava Šestinu, pri ktorom sa znalec pridržal záverov svojho posudku. Zotrval aj na tom, že pri ošetrení žalobkyne lekár nepostupoval správne. Pri pôrode došlo k rozsiahlemu poraneniu, ktoré nebolo správne ošetrené, čím prišlo k ďalším následkom. Lekár zašil len svalovinu a natrhnutú hrádzu, ale keďže išlo aj o poranenie čreva, toto nebolo zašité. Vyšetrením konečníka prstom sa takéto poranenie dá zistiť. Nebola tam správna ani pooperačná starostlivosť, keď pacientka mala byť na infúziách a nemala dostávať žiadnu tekutú , ani tuhú stravu, čo sa nestalo.

27. Následne obe sporové strany súhlasili s vykonaním znaleckého dokazovania na ustálenosť zdravotného stavu žalobkyne znaleckou organizáciou Inštitút forenzných medicínskych expertíz, s.r.o.

28. Žalovaná v písomnom vyjadrení doručenom súdu 27.6.2016 poukázala na §6 ods. 3 zákona podľa ktorého poškodený je oprávnený uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde, ak sa podal návrh na uzatvorenie dohody podľa ods.1 a do troch mesiacov od jeho podania sa neuzatvorila dohoda podľa ods. 1 a neuspokojili sa nároky poškodeného. Žalobkyňa však pred podaním žaloby nepodala žiadny návrh na uzavretie dohody, preto jej vôbec nevzniklo právo domáhať sa svojho nároku na súde a súd by mal takú žalobu zamietnuť. Žalobkyňa si uplatňuje aj nárok na nemajetkovú ujmu, ktorá je taktiež premlčaná. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej doby náhrady za nemateriálnu ujmu podľa § 101 Občianskeho zákonníka je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k zásahu došlo (Uznesenie NS SR pod sp.zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.2.2011). Žalovaná uzavrela, že k premlčaniu osobnostných nárokov žalobkyne došlo najneskôr v mesiaci 10/2008. Nárok na bolestné a SSÚ sa premlčal najneskôr dňom 11.6.2009.

29. Znalecká organizácia Inštitút forenzných medicínskych expertíz, s.r.o. na základe ustanovenia súdom vypracovala dňa 24.1.2018 Znalecký posudok č. 23/2018. V ňom uzavrela, že z medicínskeho hľadiska je stanovenie presného dňa, kedy bol zdravotný stav žalobkyne ustálený, veľmi obtiažne. Vzhľadom aj na v novembri 2011 popisované zhoršenie zdravotného stavu s kŕčmi v oblasti konečníka a kostrče, ktoré dovtedy neboli v dokumentácii uvedené, ustálenie zdravotného stavu nastalo najskôr

dňa 20.11.2011. V oblasti spoločenského uplatnenia vyplývajúceho z duševných a sexuálnych porúch bol jej zdravotný stav ustálený 8.2.2012.

30. Žalovaná sa k Znaleckému posudku vyjadrila až v podaní doručenom súdu 29.4.2019. Navrhla vypočuť odborníkov z oblasti sexuológie – MUDr. Igor Bartl a psychiatrie – prof. MUDr. Ján Pečeňák, PhD. Vypracovaný Znalecký posudok neobsahuje ani špeciálnu doložku o vedomosti znalca o následkoch vedome nepravdivého znaleckého posudku podľa §17 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z.z., teda nemá váhu znaleckého posudku. Žalovaná nesúhlasí so závermi znaleckej organizácie o ustálenosti zdravotného stavu z psychiatrického pohľadu až v r. 2012 a to z dôvodu, že bola psychiatricky liečená už v r. 2005-2006 . Stanovenie diagnózy F62.8 zmena/porucha osobnosti na podklade dlhodobých útrap po opakovaných operáciách s nateraz bezvýchodiskovým riešením somatického stavu, paralelná úzkostne depresívna symptomatika dňa 8.2.2012 je jedna skutočnosť, ale otázkou je, odkedy bol tento stav u pacientky. Táto diagnóza sa stanovuje pri trvaní tejto poruchy v časovom období minimálne 2 roky. U žalobkyne to malo byť ešte v r.2010. Tvrdenia žalobkyne, že trpela závažnými psychickými problémami, ktoré jej neumožňovali adekvátne sa správať , sú zavádzajúce. Uvedené diagnózy môžu viesť k nerozhodnosti a ustráchanosti, ale nie k narušeniu úsudkových schopností. Žalobkyňa absolvovala neurologické vyšetrenia 8.12.2011, 6.2.2012, 4.4.2013, 19.6.2014 a 10.9.2015. Z poslednej správy vyplýva, že pacientka sa sťažovala na bolesti prenikajúce do oblasti kostrče a bola vedená s dg. Coccygodýnia. Dá sa predpokladať, že uvedené ťažkosti boli prítomné už pri poslednej operácii v r. 2007 a prakticky len ich intenzita kolíše. Jej zdravotný stav bol teda ustálený už v r. 2007. Prerušenie liečby medzi ustáleným zdravotným stavom v r. 2004-2007 a zhoršeným zdravotným stavom nemusí príčinne súvisieť s pôrodným traumatizmom, žalobkyňa mala pozitívnu osobnú aj rodinnú anamnézu, ktorá mohla ovplyvniť jej zdravotný stav (samovražda v rodine, rozvod rodičov v detstve). Žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno na svoje tvrdenia.

31. PZ žalobkyne založil do spisu (po námietkach žalovanej) Výzvu na uzavretie dohody o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 19.12.2012, doručenú 17.1.2013, z ktorej súd zistil, že žalovanú vyzval na uzavretie dohody, ktorej prílohou boli aj znalecké posudky č. 119/2011 a 96/2012.

32. V záverečnej reči PZ žalobkyne žiadal žalobe vyhovieť. Poukázal na závažnosť zásahu do zdravotného stavu žalobkyne, ktorý rozvrátil jej rodinný aj pracovný život. Išlo o zavinené protiprávne konanie, ktoré bolo preukázané v trestnom, ale aj tomto civilnom konaní.

33. Žalovaná v záverečnej reči zdôraznila, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno , pretože jej tvrdenia nie sú relevantne podložené. Žiadala žalobu zamietnuť aj z dôvodu premlčania.

34. Súd po vykonanom dokazovaní vyhlásil dňa 30.4.2019 rozsudok, na základe ktorého žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni náhradu za bolesť v sume 9.716 € a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 135.948 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku spočívajúcom v nárokoch na ochranu osobnosti (ospravedlnenie a nemajetková ujma) žalobu zamietol z dôvodu vznesenej námietky premlčania.

35. Po odvolaní strán sporu Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 18.októbra 2022 pod č.k. 14Co/207/2019-405, 14Co/215/2019 rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa zamietnutia nároku žalobkyne na ospravedlnenie z titulu ochrany osobnosti a náhrady trov konania zrušil a vrátil tunajšiemu súdu na nové konanie. Z odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva, že morálna satisfakcia nepodlieha premlčaniu, teda o tomto nároku žalobkyne musí súd opätovne rozhodnúť. V časti bolestného, SSÚ a nemajetkovej ujmy rozsudok tunajšieho súdu potvrdil.

36. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie na Najvyšší súd SR. Dovolací súd uznesením zo dňa 31.januára 2024 pod č.k. 4Cdo/34/2023-464 rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18.októbra 2019 pod sp.zn. 14Co/207/2019, 14Co/215/2019 v časti výroku , ktorým rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v časti týkajúcej sa zamietnutia nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolací súd mal za to, že žalovanou vznesená námietka premlčania voči nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy je rozporná s dobrými mravmi. V ďalšom konaní mal odvolací súd opätovne posúdiť opodstatnenosť uplatneného nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy.

37. Odvolací súd uznesením zo dňa 30.apríla 2024 pod č.k. 14Co/30/2024-476 rozsudok tunajšieho súdu z 30.apríla 2019 pod č.k. 10C/266/2012-315 v časti napadnutého výroku III (ktorým súd prvej inštancie zamietol nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti), teraz vedenej na Mestskom súde Bratislava IV pod sp.zn. B2-10C/266/2012 zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uznesenia uviedol, že neboli doposiaľ vykonané dôkazy navrhnuté žalobkyňou na preukázanie vzniku a výšky nemajetkovej ujmy, pričom bude treba vyhodnotiť, či v príčinnej súvislosti s nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou došlo u žalobkyne aj k zásahu do jej osobnostných práv (najmä v oblasti súkromia, rodinného a intímneho života), a či tento zásah bol takej intenzity, že odôvodňuje priznanie aj nemajetkovej ujmy v peniazoch. V tomto smere však súd vyhodnotí (a posúdi) len tie zásahy (a následky), ktoré neboli u žalobkyne už odškodnené (zohľadnené) v rámci priznaného nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia.

38. Súd vykonal vo veci doplnené dokazovanie opätovným výsluchom navrhovateľky, ktorá uviedla, že išla rodiť ako úplne zdravá mladá žena. Mala vtedy 34 rokov. Na dieťa sa tešila. Po pôrode však nastal kolotoč operácií, bolesti a zúfalstva. Celé roky nezažila nič iné, len operácie, čakanie na operácie, ležanie v nemocnici, strach, najmä strach o dcéru. V nemocnici bola počas prvého roka neustále, nemohla sa o dcéru plnohodnotne starať , ani ju kojiť. Prvé dva mesiace jej síce v nemocnici na Kramároch umožnili, aby bola s ňou, ale každá matka sa teší, že si dieťa odnesie z nemocnice domov a nie, že si dieťa prinesie do nemocnice. Počas týchto dvoch mesiacov musel manžel za nimi chodiť, musel ju kočíkovať aj kúpať, pretože ona to v tom stave nemohla robiť. Potom si musel zobrať neplatené voľno, pretože tá situácia už bola neúnosná, musel s dcérou zostať doma, takže rodina tým utrpela aj finančnú ujmu. Manžel bol s dcérou doma približne 6-7 mesiacov, potom sa musel do práce vrátiť a boli nútení dať dcéru do jaslí. V štátnych zariadeniach miesto nebolo , museli si zaplatiť súkromné jasle. Žalobkyňa mala o dcéru neustály strach, nepremýšľala o ničom inom, len o tom, aby sa jej niečo nestalo. Táto situácia u nej spustila bludné paranoidné myšlienky. Celé roky prežila v nemocnici, alebo doma. Iný život prakticky nezažila. Nechodila von, predtým chodila na turistiku, na bicykel, na korčule, na plávanie, do divadla, do kina. S jej zdravotným stavom sa tieto veci robiť nedali. Do práce chodiť nemohla, zostala na invalidnom dôchodku. Až v r. 2010 ju zobrali naspäť na jej bývalé pracovisko a mohla robiť aspoň home office. Nebolo to však už jej pôvodné miesto, ale iné zaradenie, za menej peňazí a na dohodu, ale bola vďačná aj za to. Takto pracovala do 21.12.2023, potom dostali dohodári výpovede pre znižovanie stavu. Odvtedy si hľadá prácu, ale je to veľmi ťažké v jej veku, pretože už má 56 rokov , ale najmä z hľadiska zdravotných obmedzení. Keďže má inkontinenciu 3.stupňa, nemôže napríklad pracovať v gastre, pretože nedostane zdravotný preukaz. V obchode zase nevydrží dlho stáť, pretože má stále bolesti. Čo sa týka práce cez home office, ani toto už nezvláda, pretože sa celé roky cíti, ako by bola v jednej sklenenej bubline. Chýba jej socializácia, chýbajú jej ľudia, a ona potrebuje chodiť medzi ľudí. Chodievala na rôzne výstavy, má kamarátku, ktorá je herečka a speváčka, pozývala ju na rôzne predstavenia, ale ona sa bojí, aby sa jej tam nestala nejaká nehoda, stále so sebou vláči pampersky, stále musí premýšľať, kde si ich môže vymeniť, či nezapácha , a podobne. Po pôrode mala pocit, akoby jej v intímnej oblasti vybuchla atómová bomba. Intímny život s manželom nemajú žiadny. Od roku 2004 žije v úplnom celibáte. Keď sa predmetná vec stala, mala 35 rokov a v zásade im to rozbilo manželstvo. Žijú síce spolu pod jednou strechou, ale to je všetko. S manželom mali na túto tému veľa rozhovorov. Keď bola žalobkyňa v nemocnici, manželovi pomáhala s dcérou jedna kamarátka, žalobkyňu napádali rôzne myšlienky, pretože chodili spolu dennodenne s dcérou na prechádzky. Mávala tiež stavy strachu, že ju dcéra nebude poznať. Medzi ňou a manželom zavládla nedôvera, najmä z jej strany. Keď sa presťahovali do nového bytu, myslela si, že v ňom začnú nový život, ale nestalo sa. Asi po troch týždňoch sa manžel zo spoločnej spálne odsťahoval a už sa do nej nevrátil. Je jej jasné, že už si nový vzťah s iným mužom nikdy nevytvorí a má obavu, že dcéra si tento model ich vzťahu ponesie so sebou vo svojom živote.

39. PZ žalobkyne dodal, že zásah do súkromia je vždy o subjektívnom prežívaní. Z výpovede žalobkyne vyplýva, že od tej nešťastnej udalosti sa jej život zmenil na trápenie a obavy o seba, o zdravie, či ju čaká ďalšia a ďalšia operácia, trápenie a obavy o dcéru a s tým spojené všetko, o čo prišla. Trápenie s narušeným vzťahom v manželstve, trápenie a obavy o prácu, o živobytie. Žalobkyňa dostáva invalidný dôchodok 360 € mesačne. Zanikol jej spoločenský život, prakticky je izolovaná od okolia, nemôže nič robiť z toho, čo robila predtým. Pre priznanie nemajetkovej ujmy je potrebné, aby prišlo k závažnému zásahu do osobnostných práva a to sa stáva vtedy, ak by každý iný pociťoval takúto ujmu rovnako. Nemajetková ujma v prípade žalobkyne by mala mať nielen satisfakčný, ale aj sankčný charakter. Takéto niečo by sa u žalovaného nemalo stávať.

40. PZ žalovaného na námietke premlčania predmetného nároku žalobkyne zotrval. Uviedol, že sa nestotožňuje so závermi NS SR. Má za to, že v predmetnej veci nie je dôvod odchýliť sa od ustálenej judikatúry, ktorá v tomto smere rešpektuje a vychádza zo základných princípov práva, akými sú princíp právnej istoty, zásada rovnosti strán, rovnosti zbraní a zásada spravodlivosti pri zachovaní zvýšenej ochrany slabšej strany sporu. Žalovaná premlčanie nároku žalobkyne nijako nezavinila a nijako ju nezavádzala v úmysle spôsobiť márne uplynutie premlčacej doby. Medzi posledným dňom, kedy si mohla nárok uplatniť a kedy si ho uplatnila, ubehlo takmer 5 rokov. Žalovaný žiadal nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy a nárok v časti ospravedlnenia , zamietnuť. PZ žalovaného nenamietal tak výšku nemajetkovej ujmy, ako ani podmienky jej prisúdenia.

41. Podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy SR každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 40 veta prvá Ústavy SR každý má právo na ochranu zdravia.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

42. Tunajší súd, plne sa stotožňujúc so závermi Najvyššieho súdu SR , ktorý poukázal na to, že na žalovaného, štátnu rozpočtovú organizáciu , sú kladené vyššie nároky ako na iný subjekt, po vykonanom dokazovaní uzavrel, že táto inštitúcia postupovala pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalobkyni non lege artis, čo bolo nepochybne preukázané, že žalobkyňa má doživotné následky fyzické aj psychické, že ju žalovaný , nerešpektujúc jej ústavné právo na zdravie, úplne vyradil z plnohodnotného života v mladom veku, že u nej nastali také nezvratné zmeny jej osobnosti, ktoré jej neumožňovali a neumožňujú normálny súkromný a rodinný život, že je sociálne izolovaná, frustrovaná, vyhýbavá, introvertná, rezignovaná, bezmocná, že sa celé roky nemohla plnohodnotne starať o narodenú dcéru, že ju nemohla dojčiť a vytvárať si tak materinskú väzbu, že sa nemohla bezstarostne tešiť z jej narodenia, že je odcudzená svojmu manželovi, na ktorom je aj závislá, pretože nízky invalidný dôchodok jej neumožňuje byť samostatnou , že stratou zárobku utrpela finančne sama i jej rodina , že má nízke sebavedomie, že sa už nemôže venovať svojim záujmom, nemôže robiť turistiku, šport, či iné aktivity, má obavy chodiť na kultúrne a iné podujatia, že si nemôže založiť novú rodinu, či nájsť iného partnera, že má obavy, aby si jej dcéra neosvojila model jej spolužitia s manželom, že tieto útrapy prežíva každý deň, čo je nepochybne následok katastrofálneho poskytnutia zdravotnej starostlivosti zo strany žalovaného. Z uvedených dôvodov súd priznal žalobkyni nemajetkovú ujmu v plnej výške ako ju požadovala. Tunajší súd má za to, že ujmu, ktorú žalobkyňa utrpela, by rovnako pociťovala každá žena na jej mieste a že jej finančné vyjadrenie je odrazom toho, čo ona sama prežila a prežíva. Tunajší súd je presvedčený, že len takáto výška nemajetkovej ujmy, ktorú žalobkyňa osobne považovala za dostačujúcu, je primeraná k zmierneniu trvalých následkov spojených s ťažkým zásahom do jej súkromia. Žalobkyňa bola na svojom zdraví poškodená v mladom, aktívnom a fertilnom veku, pričom až do konca svojho života bude konfrontovaná s handicapom spôsobeným zamestnancom žalovaného , pričom nie je bez významu, že ani po tom, čo súdni znalci konštatovali postup non lege artis, nie je žalovaný schopný a ani ochotný , sa jej za tento zničujúci zásah ani len ospravedlniť. Výšku nemajetkovej ujmy ako aj podmienky jej priznania žalovaný nenamietal, ani nijako nerozporoval, preto tieto skutočnosti tunajší súd považuje aj za nesporné. Zároveň sumu nemajetkovej ujmy súd určil nielen ako satisfakciu za zničený život žalobkyne od jej mladého veku, ale aj ako sankciu za porušenie dôležitých povinností pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Postup zamestnanca žalovaného nebol totiž výsledkom lekárskeho omylu, ale bol výsledkom hrubej nedbanlivosti , nezodpovednosti, neodbornosti, ľahostajnosti a nekompetentnosti. Nerešpektovanie ľudskej dôstojnosti žalobkyne si preto nezaslúži žiadnu súdnu ochranu a ani ohľaduplnosť.

43. Rovnako súd vyhovel aj nároku žalobkyne na morálnu satisfakciu vo forme ospravedlnenia. Žalovaný sa na pojednávaní na otázku súdu vyjadril (zachytené na nahrávke , nie v zápisnici – poznámka sudcu), že sa žalobkyni nemieni ospravedlniť, čo súd považuje za totálny nedostatok empatie a sebareflexie, hraničiaci až s arogranciou, keď minimálne týmto ospravedlnením mohol žalovaný poskytnúť žalobkyni aspoň určitú mieru vnútorného upokojenia.

44. Čo sa týka námietky premlčania zo strany žalovaného, súd je viazaný v tejto otázke právnymi názormi dovolacieho aj odvolacieho súdu a plne sa s nimi stotožňuje. V danom prípade nie je žalovaným vznesená námietka premlčania v súlade s dobrými mravmi a ústavným princípom spravodlivosti. Z uvedeného dôvodu na ňu súd neprihliadol.

45. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobkyňa bola v celom rozsahu úspešná aj odvolacom a dovolacom konaní, preto jej súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na tunajší súd, písomne, v potrebnom počte rovnopisov tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a ďalšie pre ostatné sporové strany. V opačnom prípade súd vyhotoví rovnopisy na trovy odvolateľa.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a/ neboli splnené procesné podmienky,
b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na exekúciu podľa osobitného predpisu.